Gemeente Borne

Raadsmemo

Nummer
24int05055

aan	Van	Opsteller	datum
Gemeenteraad	College van B en W	R. Spreen	29-10-2024

betreft
Voortgang Omgevingswet

Portefeuillehouder
D. Vermorken

Geachte raadsleden,

Via deze memo infomeren wij over de voortgang van het project Omgevingswet. Inmiddels is de Omgevingswet per 1 januari 2024 ingegaan. Deze memo geeft een toelichting op de implementatie van de Omgevingswet in de gemeente Borne. Over vergunningverlening, toezicht en handhaving - de werkprocessen - en de instrumenten Omgevingsvisie en Omgevingsplan en gaat daarna in op de stand van zaken.

Werkprocessen
Inwoners, bedrijven en overheden kunnen toestemming vragen om activiteiten in de fysieke leefomgeving uit te voeren door een omgevingsvergunning aan te vragen. De Omgevingswet zorgt voor een aantal veranderingen. Zo is de reguliere procedure van acht weken de hoofdregel geworden en zijn er minder vergunningplichten.

Afgelopen periode
In de periode voorafgaand aan de invoering van de Omgevingswet op 1 januari 2024 en de periode vanaf de invoeringsdatum tot heden is veel aandacht gegeven aan het aanpassen van de werkprocessen, het opleiden van medewerkers, het beschikbaar maken van de software en het oefenen van medewerkers met de nieuwe software. Met name heeft ook het aanpassen en indringend ketentesten van de landelijke en gemeentelijke software en het inpassen van de software in bestaande en nieuwe werkprocessen tijd en aandacht gevraagd. De complexiteit van het uitwisselen van gegevens, van planvorming tot en met de afhandeling van aanvragen in de keten van processen en systemen, en de werkprocessen van de gemeente Borne en andere betrokken overheden heeft hierbij een rol gespeeld.

Komende periode
Voor de komende periode gaat de aandacht uit naar het verder optimaliseren van de werkprocessen. Focus hierbij ligt op het verbeteren van de uitvoeringskwaliteit en vakbekwaamheid van medewerkers. We hanteren hierbij een pragmatische aanpak die aansluit op landelijke ontwikkelingen.

Omgevingsvisie
De omgevingsvisie is een samenhangend, strategisch plan over de Bornse leefomgeving. Dit plan richt zich op de hele fysieke leefomgeving. En houdt rekening met alle ontwikkelingen in de gemeente. Het Rijk, de provincie en de gemeente stellen elk 1 omgevingsvisie vast voor hun hele grondgebied. In de omgevingsvisie zegt de gemeente hoe zij het leefgebied wil ontwikkelen en beschermen. Die keuzes werkt zij uit in haar omgevingsplan. Het omgevingsplan bevat zo de regels voor de fysieke leefomgeving.

Afgelopen periode
Er is veel aandacht gegeven aan het ophalen en afstemmen van informatie die nodig is om te verwerken in de Omgevingsvisie. De inwoners zijn bevraagd via het Bornse Dromen Festival. En er zijn meerdere thema- en ontwikkelsessies geweest met de gemeenteraad die waardevolle inzichten hebben opgeleverd. Meest recentelijk heeft de Ontwikkelsessie Landelijk gebied bijvoorbeeld waardevolle informatie opgeleverd over leefbare kerkdorpen en het landelijk gebied vanuit verschillende perspectieven.

De opbrengst van de thema- en ontwikkelsessie en het verzamelen en verkennen van informatie vanuit de verschillende beleidsvelden heeft veel ambtelijke aandacht gehad en tijd gekost. Doordat in dezelfde periode ook de focus heeft gelegen op het aanpassen en uitvoeren van de nieuwe werkprocessen, omdat de Omgevingswet per 1 januari in werking is getreden, is het concreet vertalen van ambities en beleidsdoelen in een uitgewerkte Omgevingsvisie op dit moment nog van onvoldoende kwaliteit om aan te bieden aan de gemeenteraad. Veel onderdelen moeten nog worden aangepast, aangescherpt en kaarten ontbreken. Daardoor ontstaat de situatie dat de huidige bestuurlijke planning met beoogde vaststelling in het eerste kwartaal 2025 anders ingevuld gaat worden.

Komende periode
En ondertussen hebben steeds meer processen een afhankelijkheid gekregen met de richtinggevende koers uit de Omgevingsvisie. Denk bijvoorbeeld aan de visie op de herontwikkeling van Rheineplein 1 of een keuze voor afwaardering of knip van de N743. Er is een nieuwe aanpak en werkwijze uitgewerkt waarin we binnen afzienbare tijd met een tussenproduct komen die voldoende richting geeft aan parallel lopende processen en daarnaast de tijd geeft om zorgvuldig een goed toegankelijk en (digitaal) raadpleegbare Omgevingsvisie op te stellen. Deze Omgevingsvisie is dan ruim op tijd klaar voor de verplichte datum van 2027.

De nieuwe aanpak betekent niet dat alles opnieuw gedaan moet worden. De verzamelde informatie vanuit de verschillende beleidsvelden en opbrengst van de thema- en ontwikkelsessies met de raad worden hierin uiteraard als waardevolle input meegenomen.

In de nieuwe aanpak wordt onder meer meegenomen:
- De samenhang en impact van realisatie van onderdelen van de Omgevingsvisie in programma's en wat hiervoor geregeld moet worden in het Omgevingsplan
- Een toegankelijke vorm van de omgevingsvisie die past bij de inwoners. Makkelijk te vinden en te begrijpen.

De nieuwe geïntegreerde aanpak sluit aan op de praktijk die bij meerdere gemeenten wordt toegepast. De aanpak bestaat uit twee stappen.

Q1 2025: Voorontwerp Omgevingsvisie (Contourennota)
In de eerste stap wordt het voorontwerp Omgevingsvisie opgesteld en daarna door de raad vastgesteld in het eerste kwartaal van 2025. De Contourennota maakt het mogelijk om versnelling op een aantal terreinen te realiseren. Zo kunnen bestaande deelvisies en plannen op basis van de contourennota

worden vastgesteld. Ook worden door de contourennota uitgangspunten vastgesteld die houvast bieden aan de uitwerking van de Omgevingsvisie en het Omgevingsplan.

Q4 2025: Omgevingsvisie
In de tweede stap wordt de Omgevingsvisie verder uitgewerkt op basis van de richtingen en keuzes uit Contourennota en wordt de Omgevingsvisie vastgesteld in het vierde kwartaal van 2025.

Omgevingsplan
In het omgevingsplan kan de gemeente voor ieder gebied zeggen welke activiteiten zij wel of niet toestaat, bijvoorbeeld wonen, recreatie of bedrijvigheid. In haar omgevingsplan hoeft de gemeente niet specifiek te bepalen wat er in welk gebied komt. Ze kan voor een ontwikkelingsgebied kiezen voor een algemenere beschrijving met randvoorwaarden. Ook geeft de gemeente aan welke regels zij aan de activiteiten stelt. Verschillende instrumenten en overheden hebben invloed op het omgevingsplan

Beïnvloedende instrumenten die invloed hebben op het omgevingsplan van de gemeente
- Omgevingsvisie
- Instructieregel Rijk of provincie
- Instructie Rijk of provincie
- Projectbesluit Rijk, provincie of waterschap
- Waterschapsverordening waterschap

Afgelopen periode
Er is in de afgelopen periode gewerkt aan het uitvoeren van een pilot voor een stuk van de gemeente Borne (de kern Zenderen). De pilot heeft tot doel om te zien welke informatie de gemeente heeft, deze informatie met elkaar te delen en deze informatie vervolgens te vertalen naar de mogelijke inrichting van een stuk van het omgevingsplan. Hierbij is ook gekeken naar Toepasbare regels. Toepasbare regels zijn de vertaling van juridische regels naar begrijpelijke vragenbomen voor initiatiefnemers. Ze worden in het landelijke Omgevingsloket gebruikt voor de Vergunningcheck, Aanvragen en Maatregelen op maat. Er is ook ervaring opgedaan met de wijze waarop Toepasbare regels worden vastgelegd in de software. In november 2024 wordt deze pilot afgerond.

Komende periode
De opbrengst van de pilot is tweeledig. Enerzijds is er al een start gemaakt met de uitwerking van een deel van de gemeente Borne, anderzijds geeft de pilot bruikbare informatie over hoe de vervolgaanpak voor de verdere totstandkoming van het Omgevingsplan het beste kan worden vormgegeven in de overgangsfase tot 1 januari 2032. Over de uitwerking van de vervolgaanpak voor het Omgevingsplan informeren wij u in de volgende voortgangsrapportage.

Volgende voortgangsrapportage
Nadat u in het eerste kwartaal de Contourennota voorgelegd gaat krijgen, zullen wij u de volgende voortgangsrapportage in het 2e kwartaal van 2025 toezenden.

Gemeente Borne

Planning

